

1 Sam 4,1-11: Samuelovo slovo se týkalo celého Izraele. Izrael vytáhl do boje proti Pelištejcům. Utábořili se u Eben-ezeru (to je u Kamene pomoci); Pelištejci se utábořili v Afeku a seřadili se proti Izraeli. Rozpoutal se boj a Izrael byl od Pelištejců poražen; ti pobili v bitvě na poli asi čtyři tisíce mužů. Když se lid sešel v táboře, řekli izraelští starší: „Proč nás Hospodin dnes před Pelištejci porazil? Vezměme si ze Šíla schránku Hospodinovy smlouvy, ať přijde mezi nás a zachrání nás ze spárů našich nepřátel.“ Lid tedy poslal do Šíla a přinesli odtud schránku smlouvy Hospodina zástupů, trůnícího na cherubech. Se schránou Boží smlouvy tam byli oba synové Élího, Chofní a Pinchas. Když schránka Hospodinovy smlouvy přicházela do tábora, spustil všechen Izrael mohutný válečný ryk, až země duněla. Pelištejci uslyšeli válečný ryk a ptali se: „Co znamená tento mohutný válečný ryk v táboře Hebrejů?“ Pak zjistili, že Hospodinova schránka přišla do tábora. Tu se Pelištejci začali bát. Řekli: „Bůh přišel do jejich tábora.“ A nařikali: „Běda nám! Dosud se nic takového nestalo. Běda nám! Kdo nás vysvobodí z rukou těch vznešených bohů? To jsou přece ti bohové, kteří pobili Egypt všelijakými ranami na poušti. Vzchopte se! Vzmuzte se, Pelištejci, ať neotročíte Hebrejům, jako oni otročili vám. Vzmuzte se a dejte se do boje!“ Pelištejci tedy bojovali a Izrael byl poražen; každý utíkal ke svému stanu. Byla to převeliká rána. Z Izraele padlo třicet tisíc pěších. I Boží schránka byla vzata a oba synové Élího, Chofní a Pinchas, zahynuli.

Lk 21,7-9: Otázali se ho: „Mistře, kdy to nastane? A jaké bude znamení, až se to začne dít?“ Odpověděl: „Mějte se na pozoru, abyste se nedali svést. Neboť mnozí přijdou v mém jménu a budou říkat: ‚Já jsem to‘ a ‚nastal čas‘. Nechodte za nimi. Až uslyšíte o válkách a povstáních, neděste se: neboť to musí nejprve být, ale konec nenastane hned.“

Boží lid to s nepřáteli neměl zrovna snadné. Byli v přesile, byli dobře vyzbrojeni a hlavně to byli nepřátelé. Jednou se zase strhla bitva a lid, který se hlásil k Bohu, ji prohrál na celé čáře. “Proč nám to Bůh provedl?” ptali se sami sebe (není známo, že by se byli ptali Boha). A protože na odpověď nepřišli, sáhli po náhradním řešení: Vezmeme si

s sebou do bitvy truhlu Boží smlouvy a máme vyhráno! (Nebyl to žádný mladický úlet, přišli s tím starší, co mají prý být moudří.) Samozřejmě nečekali, že jim válku vyhraje bedna s desaterem přikázání, ale když ji vezmou s sebou, to s nimi bude i Bůh, ne? A je to!

Přijde vám ta jejich představa směšná? Mnohokrát se v dějinách ještě vrátí: Vezmeme si do boje Bibli, kalich nebo kříž na uniformu, “Bůh s námi” na opasky, talismany na krk, amulety a fetiše po kapsách, hlavně nezačít v pátek třináctého a vítězství je naše. A jestli je to bitva proti jinověrcům, naše vojsko dobra proti cizí říši zla, tím líp. Vytáhli do boje a nestačili se divit, jakou nakládačku dostali. I o tu Boží truhlu přišli, nepřátelé jim ji sebrali.

Kdosi v tom příběhu schází: totiž Samuel, který měl v té době tlumočit Hospodinovu vůli. Překázal by tu, nikdo se ho neptá. Všichni si Boží přízeň nějak spojili s tou bednou, naši ji naložili na vůz, tady buď a koukej nám vyhrát válku, a ti druzí ji ukořistili: tady v té stodole teď budeš bydlet a žehnej!

Četli jsme tento příběh před 20 lety, to zrovna začala válka v Iráku. Teď je zas už rok a půl válka na Ukrajině. Tak je to na světě pořád, že prastaré vize o světě bez armád zůstávají ve sféře snů. Ježíš kdysi učedníky připravoval na to, že povstane království proti království a národ proti národu, a není to tím, že by tehdy byli ještě zaostalí, zatímco my už jsme osvícení a víme, co tehdy nevěděli. Kdepak: pořád povstává člověk proti člověku a na lidi padá hrůza z přírodních katastrof, z následků lidské činnosti, z teroristických útoků, ze všeho, co vypadá, jako by se nebeské mocnosti chvěly a zemské přímo třásly.

To je vždycky šance pro nadšence a podivíny, kteří vám budou vykládat “já jsem zachránce” anebo “čas konce už nastal”, ale tím se nedejte zmást, povídal Ježíš, ti budou kolem vás vždycky. “Nechodte za nimi a neděste se,” řekl. Nechci jít ani za těmi, kdo příliš snadno a rychle označí válku za spravedlivou jako kdosi z amerických baptistů invazi do Iráku nebo moskevský patriarcha ruský útok na Ukrajinu. Bez válek to lidstvo jaksi neumí, a vždycky to bude malér, protože odšpuntovat zlo nejde bez následků.

Vždycky bude důležité usilovat o spravedlnost a o pravdu, ale nikdy nesmím svůj pohled na svět zaměňovat za Boží vůli. Tuzé moudří

lidé už dávno připomněli, jak důležitý je vztah *já a ty*. Však to předvedli ti bojovníci proti Filištíncům, když toho spoustu navykládali o Bohu, ale na nic se ho neptali. Obdobně je tomu se vztahem k bližnímu: o někom, kdo tu není nebo s kým se nebavím, vám toho můžu navykládat... Ale mám-li se s někým dohodnout, to s ním budu muset mluvit, poslouchat, co říká, a brát ho vážně. S potřeštěnými diktátory a samolibými vůdci to půjde ztuha, ale ono to drhne i mnohem blíž, v rodinách či ve sboru se všemi těmi letitými jizvami, nezahojenými spory, nezpracovanými křivdami.

Před 20 lety se mluvívало o tom, že možná vstupujeme do století, jehož nepřehlédnutelnou součástí bude nedůvěra. Vlastně nevím, odkud to téma tenkrát přišlo, ale současné průzkumy potvrzují, že to tak je a že zrovna v české společnosti vzájemná nedůvěra stoupá a sílí. Můžeme se připojit, ať je té nedůvěry ještě o kus víc; anebo můžu zkusit být na tomhle světě tak, abyste mně mohli věřit (a já vám). Protože bez důvěry a spolehnutí se žije opravdu špatně, známe to přece.

Až vám bude úzko a smutno, nesedněte na lep těm, kdo za každým rohem vidí spasitele nebo ďábla (bývají to dost pomatené vidiny). Naše přebývání na světě nepojal Bůh jako čekárnu na (ještě) horší časy, nýbrž jako naději, jako příslib něčeho, co nám připravil, i když to neumíme kloudně pojmenovat ani vylíčit. Když vám někdo nabídne, že to zařídí líp, neskočte mu na špek. Radši si připomeňte, že když na jaře raší listí, znamená to, že už bude brzy léto: když na vás přijdou ty zmíněné úzkosti a slabost, to jsme Boží milosti a lásce zas o krok blíž (už proto, že jsme připraveni ji víc vnímat).

„Proč nám to Bůh udělal?“ pravili kdysi Boží bojovníci, ale nebyla to otázka, byla to výčitka. Truchlili, že je Bůh nechal takhle poničit a ztrapnit. Ti druzí (Filištínci) si Boha zařadili do seznamu ukořistěných věcí a pro změnu oni se teď domnívali, že Hospodin je něco jako džin v láhvi, kterému stačí jen poručit. Když zjistili, že Bůh nespolupracuje, jak mu nařídí, zas tu truhlu radši vrátili. Byla z toho samá radost, truhla je zase doma! – ale že by nastalo zpytování, co jsme dělali špatně, a ochota k vyznání vlastních vin, to ne. „Čtyřicet let jsme trpěli, tři sta let

jsme trpěli, vždycky jsme trpěli,“ říkalo se a přitom se jásalo, že už tu bednu konečně někdo spravil a Bůh zase bude fungovat, jak má.

“Napadlo vás někdy, že jste trpěli právem?” zeptal by se možná prorok a kněz Samuel, kdyby tu byl, jenže tu pořád ještě není, někam se z vyprávění vytratil. Aspoň neruší, lidi se rádi cítí jako oběti zlých okolností a tuze neradi připouštějí, že sami měli něco dělat jinak a líp a že Boží pomoc se prostě nedá vynutit. Nepřinutíte Hospodina, aby byl s vámi proti někomu jinému. Nepřimějete ho, aby místo své vůle chvíli hájil tu vaši.

Víra je někdy dřina. Je to pracné, máte-li se naučit, že člověk nemá spoléhat na žádnou truhlu, ale na Boha (za slovo truhla si do této věty můžete dosadit vlastně cokoli). Ale víra je především skvělá, nádherná: naučí vás, že Boží moc trvá, i když vy už dávno máte chuť hodit ručník do ringu a všechno vzdát. Však si na ten příběh někdy vzpomeňte: je o tom, jak Bůh provází svůj lid a že se ten doprovod poněkud vymyká lidským představám a požadavkům, ale jednou se ukáže, že není nad něj – bez Božího doprovodu se bloudí.

Víra neznamená přijít na ten fígl, jak si ochočit Boha: to nefunguje. Nechodte za těmi, kdo vás to chtějí naučit, řekl Ježíš. A neděste se, že se to všechno Bohu nějak vymklo z rukou. V našem světě se zabydlela značná nedůvěra, tak tedy vězte: Jestli je na tomhle světě na někoho spolehnutí, jste tady v kostele na správné adrese, Bůh nás – věřím – ještě pořád nehodil přes palubu, tady se dá docela dobře začít.

Ať vás tahle důvěra drží nad vodou.

požehnání

Milost vám a pokoj od toho, který byl, který je a který přichází. Milost vám a pokoj od Ježíše Krista, věrného svědka a vládce králů země. Vždyť on je prvorozený z mrtvých – díky němu jsme zproštěni hříchů a jsme Bohu blíž.

Ať vás tedy Boží pokoj provází ode dneška už napořád na všech životních cestách, po nichž máte projít; nechť se to děje Bohu k slávě a vám i vašim bližním k radosti a k naději.